

zaaknummer 2010 T 180

datum 6 februari 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.A. Hekster.

tegen:

[naam],
Geboren op [datum],
Wonende te [plaats],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
lid van de Congregatie van de Fraters van Onze Lieve Vrouw van het
Heilige Hart, Fraters van Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is ontvangen op 4 januari 2011. Op 24 januari 2011 is een verweerschrift ingekomen van [naam], Provinciaal Overste. Voorts is een verweerschrift van aangeklaagde [naam] d.d. 21 januari 2011 binnengekomen.

Op 20 juni 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Beoordelings- en Adviescommissie (hierna: de BAC), achter gesloten deuren plaatsgevonden. Aangeklaagde was hier niet bij aanwezig. Wel waren aanwezig: klager, vergezeld van zijn broer [naam] en zijn juridisch adviseur Hekster en [overste].

Op 12 augustus 2011 heeft de BAC advies uitgebracht. De klacht is gegrond verklaard.

[Overste] heeft op 9 september 2011 bezwaar gemaakt tegen voornoemd advies. Hij stelde zich op het standpunt dat een algemeen rechtsbeginsel van behoorlijke klachtenafhandeling, te weten het beginsel van hoor- en wederhoor, geschonden was, nu aangeklaagde niet was gehoord.

Op 2 december 2011 heeft de behandeling van het bezwaar achter gesloten deuren plaatsgevonden bij de bijzondere kamer van de Klachtencommissie.

De bijzondere kamer heeft op 20 december 2011 het bezwaarschrift gegrond verklaard en bepaald dat het onderzoek wordt heropend in de stand waarin het was geëindigd op 20 juni 2011.

Het onderzoek is heropend op 26 januari 2012. Op 26 januari heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

De voorzitter van de Klachtencommissie heeft het onderzoek hervat in de stand waarin het zich bevond op 20 juni 2011.

Aangeklaagde, bijgestaan door [overste] is in de gelegenheid gesteld zijn standpunten naar voren te brengen.

Klager, vergezeld van zijn broer [naam] en bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. T.A. Hekster, is eveneens verschenen.

2. De klacht

2.1. Klager heeft de 5^e en 6^e klas van de lagere school doorlopen aan [instelling] in [plaats]. Voor zover klager kan nagaan is dit in de periode 1952-1954 geweest. Hij herinnert zich aangeklaagde vooral als de surveillant van de slaapzaal.

Op een avond stond aangeklaagde naast het bed van klager en wenkte om met hem mee te komen naar de chambrette van aangeklaagde, in een hoek van de slaapzaal. Aangeklaagde sloot vervolgens de deur, waarna hij niet alleen de benen van klager heeft gemasseerd, maar ook het geslachtsdeel van klager heeft betast. Op een gegeven moment liet aangeklaagde klager weer terug gaan naar de slaapzaal.

Het betasten heeft zich hierna nog meerdere malen voorgedaan, met een frequentie van een paar keer per week gedurende een periode van drie maanden. Als klager de voetstappen van aangeklaagde hoorde, was hij doodsbang om opnieuw aangetikt te worden. Zo heeft hij vele avonden verstijfd van angst in bed gelegen als aangeklaagde in de buurt van zijn bed kwam.

Klager heeft ook meermalen gezien dat aangeklaagde op andere avonden ook andere jongens aantikte en wenkte om mee te komen naar de chambrette. Op de cour werd ook gesproken over aangeklaagde en zijn "stoute spelletjes".

Tijdens een reünie van [instelling] twee jaar geleden, kwam opeens het misbruik aan de orde, waarna een explosie van emoties volgde. Klager kent helaas niet de namen van deze lotgenoten.

2.2. Klager omschrijft de gevolgen van het misbruik – voornamelijk – als angst voor het donker en voor autoriteit. Klager durfde er niet over te vertellen aan zijn moeder; zij was weduwe en moeder van zes kinderen. Hij was ook bang dat zijn moeder anders verhaal zou halen en dat hij dan van school gestuurd zou worden, terwijl hij juist niets had gedaan wat bestraft moest worden. Van dat gevoel van onrecht is klager niet meer afgekomen.

Klager heeft een kleinzoon die bijna net zo oud is als klager was toen hij het misbruik moest ondergaan. Klager beseft daardoor des te meer dat hij zich graag als kind veilig had willen voelen en beschermd had willen worden.

Na de reünie heeft klager voor het eerst met een familielid gesproken over het misbruik. Hij heeft toen alles aan zijn broer verteld. Ook heeft hij er over gesproken met zijn echtgenote. Klager geeft aan dat hij gelukkig niet veel last heeft overgehouden van het misbruik. Hij heeft nooit (deskundige) hulp hoeven zoeken.

De broer van klager, die zelf ook in [instelling] heeft verbleven, heeft ter zitting bevestigd dat zijn broer na de reünie, zo'n twee jaar geleden, hem voor het eerst vertelde wat hem was overkomen op het internaat.

2.3 Klager wenst met het indienen van de klacht in de eerste plaats te bereiken dat het misbruik erkend wordt en openbaar wordt. Hij wil zoveel als mogelijk voorkomen dat misbruik van kinderen plaatsvindt en hoopt met het indienen van zijn klacht zijn steentje daar aan bij te kunnen dragen.

Bovendien meent klager dat plegers van seksueel misbruik de gevolgen daarvan moeten dragen. Dit geldt ook voor aangeklaagde. Tenslotte hoopt klager er ook aan bij te kunnen dragen dat de kerk transparanter wordt en dat een gemeend 'mea culpa' zal volgen.

3. Het verweer

Aangeklaagde meent dat de beschrijving van de klacht niet op hem van toepassing is. Hij had in de jaren 1952-1954 geen dienst op de slaapzaal van [instelling], maar werkte in die periode hoofdzakelijk bij het sporten en was assistent in de recreatiezalen. Pas na de dood van een medebroeder in 1953 kreeg hij meer taken. Zo kreeg hij pas vanaf augustus 1954 voor het eerst een taak op de slaapzaal.

Ter ondersteuning van dit standpunt heeft aangeklaagde op de zitting van 26 januari 2012 een foto overgelegd van, naar zijn zeggen, alle groepsleiders van [instelling] uit 1954. Op deze foto is aangeklaagde niet te zien. Voorts heeft hij pagina 60 en 61 van het jaarverslag van de Fraters van Utrecht uit 1954 overgelegd. Hierin worden de namen van de groepsleiders, assistenten en sportleiders genoemd. Aangeklaagde komt hier niet in voor.

Aangeklaagde ontkent op [instelling] ooit een leerling op de wijze zoals klager bedoelt, te hebben misbruikt en geeft verder aan zich inzake de beschuldiging van klager niets te kunnen herinneren.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure), zoals deze luidde ten tijde van het indienen van de klacht. Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de

geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3 De klachtencommissie overweegt dat zij in het bijzonder acht slaat op het bezwaar dat geen hoor en wederhoor heeft plaatsgevonden, dat wil zeggen dat zij in het bijzonder zal bezien of hetgeen aangeklaagde ter zitting naar voren heeft gebracht, aanleiding geeft om het advies van de klachtencommissie d.d. 12 augustus 2011 te wijzigen.

4.3.1 Ter zitting d.d. 26 januari 2012 heeft aangeklaagde ter verdediging aangevoerd dat het niet zo kán zijn dat hij klager heeft misbruikt. Hij zou in de periode die klager schetst geen dienst hebben gehad op de slaapzaal.

4.3.2 Aangeklaagde is in de periode van 1952 tot 1954 groepsleider geweest, althans betrokken geweest bij de begeleiding van klager. Dit wordt bevestigd door de foto uit 1953, die door klager is getoond en waarop zowel klager als aangeklaagde te zien zijn. Aangeklaagde heeft niet aannemelijk kunnen maken dat hij op geen enkele wijze toegang had tot de slaapzaal.

Het verweer van aangeklaagde dat hij klager niet kán hebben misbruikt, wordt hiermee weerlegd. Het feit dat aangeklaagde zich niet herinnert dat hij aangeklaagde heeft misbruikt, weerlegt klagers verhaal onvoldoende.

4.4 De Klachtencommissie ziet, na aangeklaagde gehoord te hebben, geen reden om af te wijken van het advies van 12 augustus 2011, waarin de BAC heeft geoordeeld dat aannemelijk is geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

4.5 Het advies van de klachtencommissie van 12 augustus 2011 wordt gehandhaafd.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal Overste van de Congregatie van de Fraters van Utrecht de klacht gegrond te verklaren en verwijst daarbij naar het advies van 12 augustus 2011.

Dit advies is vastgesteld op 6 februari 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan J.H.A. van Helsdingen, aangeklaagde, aan de Provinciaal Overste van de Congregatie van Fraters van Utrecht en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Overste/de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Overste/de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste/de Bisschop.